

II

(Ανακοινώσεις)

ΚΟΙΝΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Κοινή δήλωση του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στα πλαίσια του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

(2008/C 25/01)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

Το ανθρωπιστικό εγχείρημα

1. Η ανθρωπιστική βοήθεια συνιστά θεμελιώδη έκφραση της αλληλεγγύης μεταξύ των λαών ως οικουμενικής αξίας και ηθικής επιταγής.
2. Οι ανθρωπιστικές κρίσεις περιλαμβάνουν τόσο ανθρωπογενείς όσο και φυσικές καταστροφές. Η επίπτωσή τους γίνεται βαθμηδόν σοβαρότερη σε συσχέτισμό με ορισμένους παράγοντες όπως ο μεταβαλλόμενος χαρακτήρας των συρράξεων, οι κλιματικές αλλαγές, ο αυξανόμενος ανταγωνισμός για την πρόσβαση στις ενεργειακές και φυσικές πηγές, η άκρα ένδεια, η κακή διακυβέρνηση και οι ασταθείς συνθήκες. Κατ' εξοχήν θύματα είναι οι άμαχοι, συχνά οι φτωχότεροι και πιο ευάλωτοι εξ αυτών, οι οποίοι ζουν σε αναπτυσσόμενες κυρίως χώρες. Οι ανθρωπιστικές κρίσεις οδήγησαν σε μεγάλο αριθμό εκτοπισθέντων, τόσο προσφύγων, όσο και εκτοπισθέντων στο εσωτερικό των χωρών.
3. Οι φορείς του ανθρωπιστικού τομέα αντιμετωπίζουν σήμερα αρκετές μεγάλες προκλήσεις. Υπάρχει μια ολοένα εντονότερη τάση να αγνοείται ή να παραβιάζεται αποκάλυπτα το διεθνές δίκαιο, στο οποίο συγκαταλέγονται η διεθνής ανθρωπιστική νομοθεσία, η νομοθεσία περί τα ανθρώπινα δικαιώματα και η νομοθεσία περί προσφύγων. Το «ανθρωπιστικό περιθώριο» που χρειάζεται για να υπάρχει πρόσβαση σε τρωτούς πληθυσμούς, αλλά και η προστασία και η ασφάλεια των εργαζομένων στον ανθρωπιστικό τομέα, πρέπει να διαφυλαχθούν ως ζωτικές προϋποθέσεις για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, και προκειμένου να μπορούν η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και οι εταίροι της στο ανθρωπιστικό πεδίο να διοχετεύουν τη βοήθεια, μεταξύ άλλων δε και να παρέχουν προστασία, στους ανθρώπους που πλήττονται από κρίση, με βάση τον σεβασμό της αρχής της ουδετερότητας, της αμεροληψίας, του ανθρωπισμού και της ανεξαρτησίας της ανθρωπιστικής βοήθειας που είναι εμπεδωμένες στο διεθνές δίκαιο και δη στη διεθνή ανθρωπιστική νομοθεσία.

4. Η ανθρωπιστική βοήθεια που παρέχει η ΕΕ συνιστά συντρέχουσα αρμοδιότητα των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ⁽¹⁾. Ερείδεται σε μια μακρά παράδοση και απηχεί την πολυμορφία των φορέων της. Η ανθρωπιστική δράση της ΕΕ εγγράφεται σε μια καθολική διεθνή προσέγγιση που φέρει επί το αυτό τα Ηνωμένα Έθνη, το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού/της Ερυθράς Ημισελήνου, τις ανθρωπιστικές ΜΚΟ και άλλους, επικουρώντας τις εγχώριες αντιδράσεις σε ανθρωπιστικές κρίσεις μέσω προσέγγισης εταιρικής σχέσης με τις πληττόμενες κοινότητες. Την πρωταρχική ευθύνη για την προστασία των πληθυσμών που υφίστανται την καταστροφή τη διατηρούν οι εθνικές αρχές των χωρών που αντιμετωπίζουν κρίση.
5. Συλλογικά η ΕΕ παρέχει το μεγαλύτερο μερίδιο της σημερινής επίσημης διεθνούς ανθρωπιστικής βοήθειας, η οποία αποτελείται από τις διμερείς συνεισφορές της Κοινότητας και των κρατών μελών της ΕΕ. Ως εκ τούτου, η ΕΕ έχει και την πείρα και το καθήκον να φροντίζει ώστε η συνολική της συνεισφορά στην ανθρωπιστική ανταπόκριση να είναι ουσιαστική και αναλογική, να στηρίζει τη διεθνή ανθρωπιστική προσπάθεια για παροχή βοήθειας στους ενδεείς και να χειρίζεται ικανοποιητικά τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σήμερα οι φορείς του ανθρωπιστικού τομέα.
6. Η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανθρωπιστική βοήθεια συνιστά το κοινό ιδεώδες που κατευθύνει τη δράση της ΕΕ στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες, σε επίπεδο κρατών μελών αλλά και Κοινότητας. Το κοινό αυτό ιδεώδες αποτελεί το θέμα του πρώτου μέρους της δήλωσης· στο δεύτερο μέρος εκτίθεται η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στο χειρισμό της ανθρωπιστικής βοήθειας ώστε να πραγματοποιείται το ιδεώδες αυτό στο κοινοτικό επίπεδο, προσδιορίζονται δε οι προτεραιότητες για συγκεκριμένη δράση στο κοινοτικό επίπεδο.

⁽¹⁾ Η κοινοτική ανθρωπιστική βοήθεια βασίζεται στο άρθρο 179 (αναπτυξιακή συνεργασία) της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

7. Η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανθρωπιστική βοήθεια έχει ομόφωνα εγκριθεί από το Συμβούλιο και τους αντιπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών τους συνερχομένους στα πλαίσια του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Με τον τρόπο αυτόν επιδιώκουμε να επιβεβαιώσουμε την προσήλωσή μας τις αρχές επί των οποίων βασίζεται η ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ, να ενδυναμώσουμε τις υπάρχουσες δεσμεύσεις για ορθές πρακτικές χορηγίας σε ολόκληρη την ΕΕ και σε συνεργασία με άλλους φορείς του ανθρωπιστικού τομέα, και να θέσουμε τα θεμέλια για μια στενότερη συνεργασία μεταξύ μας ούτως ώστε να εξασφαλίσουμε την αποτελεσματικότερη δυνατή υλοποίηση της ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ στα επόμενα χρόνια.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ — Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

1. Κοινός στόχος

8. Στόχος της ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ είναι να παρέχεται μια βάσει αναγκών αντίδραση σε έκτακτες καταστάσεις, η οποία θα αποβλέπει στην διάσωση ζωών, στην πρόληψη και ανακούφιση των δεινών των ανθρώπων και στη διαφύλαξη της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας οσάκις παρίσταται ανάγκη και σε περίπτωση που οι κυβερνήσεις και οι τοπικοί φορείς δεν έχουν τις δυνάμεις, την ικανότητα ή τη βούληση για δράση. Η ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ περιλαμβάνει δράσεις συνδρομής, αρωγής και προστασίας για τη σωτηρία και τη διατήρηση ζωών κατά τη διάρκεια ανθρωπιστικών κρίσεων και αμέσως μετά, αλλά επίσης και δράσεις με σκοπό την εξασφάλιση ή τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε ανθρώπους που βρίσκονται σε ανάγκη και της ελεύθερης ροής της βοήθειας. Η ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ παρέχεται για την αντιμετώπιση ανθρωπογενών κρίσεων (μεταξύ άλλων πολυσύνθετων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης) και φυσικών καταστροφών, αναλόγως των αναγκών.
9. Η τοπική αντίδραση σε κρίσεις και ο περιορισμός των κινδύνων καταστροφής, συν τοις άλλοις η ετοιμότητα έναντι των κινδύνων και η ανάνηψη από αυτούς, έχουν νευραλγική σημασία για τη σωτηρία ζωών και για την υποβοήθηση των τοπικών κοινωνιών να γίνουν ανθεκτικότερες σε κρίσιμες καταστάσεις. Οι δραστηριότητες δημιουργίας ικανοτήτων για την πρόληψη και τον μετριασμό των επιπτώσεων από καταστροφές και για την ενίσχυση της ανθρωπιστικής αντίδρασης συνιστούν επίσης μέρος της ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ.

2. Κοινές αρχές και ορθή πρακτική

2.1. Θεμελιώδεις ανθρωπιστικές αρχές

10. Η ΕΕ είναι αμετακίνητα προσηλωμένη στην προάσπιση και την προώθηση των θεμελιωδών ανθρωπιστικών αρχών του ανθρωπισμού, της ουδετερότητας, της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας. Αυτή η βάσει αρχών προσέγγιση έχει ζωτική σημασία προκειμένου η ΕΕ και οι εν γένει φορείς ανθρωπιστικής βοήθειας να γίνονται δεκτοί και να μπορούν να λειτουργούν επιτοπίως, συχνά σε πολύπλοκες συνθήκες πολιτικής ή ασφάλειας. Η εικόνα που δίνουν η ΕΕ και η προσήλωσή της στις θεμελιώδεις αυτές αρχές στα πλαίσια της ανθρωπιστικής βοήθειας σχετίζονται με τη συμπεριφορά και την συστράτευση όλων των φορέων της ΕΕ επί τόπου.
11. Η βασική αρχή του ανθρωπισμού σημαίνει ότι όπου διαπιστώνεται ανθρώπινος πόνος πρέπει να αντιμετωπίζεται, με ιδιαίτερη προσοχή στα πιο ευάλωτα μέλη του πληθυσμού. Η αξιοπρέπεια όλων των θυμάτων οφείλει να γίνεται σεβαστή και να προστατεύεται.

12. Ουδετερότητα σημαίνει ότι σε ένοπλες συρράξεις ή διαμάχες η ανθρωπιστική βοήθεια δεν πρέπει να τάσσεται με το πλευρό κανενός.

13. Αμεροληψία σημαίνει ότι η ανθρωπιστική βοήθεια πρέπει να παρέχεται αποκλειστικά και μόνο βάσει των αναγκών, δίχως προτιμήσεις μεταξύ πληθυσμών που πλήττονται ή μεταξύ των ομάδων ενός και του ίδιου πληθυσμού.

14. Σεβασμός της ανεξαρτησίας σημαίνει αυτονομία των ανθρωπιστικών στόχων από πολιτικούς, οικονομικούς, στρατιωτικούς ή άλλους στόχους, χρησιμεύει δε για να εξασφαλίζεται ότι μόνος σκοπός της ανθρωπιστικής βοήθειας παραμένει η ανακούφιση και η πρόληψη των δεινών των θυμάτων ανθρωπιστικών κρίσεων.

15. Η ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ δεν είναι εργαλείο διαχείρισης κρίσεων.

2.2. Διεθνές δίκαιο

16. Η ΕΕ θα συνηγορεί με θέρμη και συνέπεια υπέρ του σεβασμού του διεθνούς δικαίου, συν τοις άλλοις δε της διεθνούς ανθρωπιστικής νομοθεσίας⁽¹⁾, της νομοθεσίας περί τα ανθρώπινα δικαιώματα και της νομοθεσίας περί προσφύγων. Το 2005 η ΕΕ ενέκρινε κατευθυντήριες γραμμές για μεγαλύτερη συμμόρφωση προς τη διεθνή ανθρωπιστική νομοθεσία. Η ΕΕ έχει δεσμευθεί να θέσει σε εφαρμογή τις κατευθυντήριες αυτές γραμμές στα πλαίσια των εξωτερικών της σχέσεων⁽²⁾.

17. Η ΕΕ υπενθυμίζει την ανειλημμένη ευθύνη της προστασίας, κατά τα οριζόμενα στο ψήφισμα 60/1, της 24ης Οκτωβρίου 2005, της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ (Τελικό Έγγραφο της Παγκόσμιας Διάσκεψης Κορυφής). Κάθε κράτος μέλος ατομικά ευθύνεται για την προστασία των πληθυσμών του από γενοκτονίες, εγκλήματα πολέμου, εθνοκαθάρσεις και εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Η διεθνής κοινότητα έχει και αυτή, μέσω Ηνωμένων Εθνών, την ευθύνη να προστατεύει τους πληθυσμούς από τα εγκλήματα αυτά. Όταν οι εθνικές αρχές προδήλως δεν αναλαμβάνουν την ευθύνη της προστασίας, η διεθνής κοινότητα έχει επιβεβαιώσει ότι είναι έτοιμη να αναλάβει συλλογική δράση μέσω του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

2.3. Χρηστή ανθρωπιστική χορηγία

18. Μολονότι παραδέχονται την ποικιλία δυνατοτήτων, κλίμακας και συγκεκριμένων κανόνων που ισχύουν εντός της ΕΕ για την ανθρωπιστική βοήθεια, εγκρίνοντας την παρούσα κοινή αντίληψη όλοι οι χορηγοί της ΕΕ δεσμεύονται με τις αρχές της χρηστής ανθρωπιστικής χορηγίας (Good Humanitarian Donorship, GHD)⁽³⁾ και αναλαμβάνουν να συνεργαστούν μεταξύ τους και με τρίτους για να επιδιώξουν την πρακτική εφαρμογή της χρηστής χορηγίας, στην οποία συγκαταλέγεται η διάθεση ανθρωπιστικής χρηματοδότησης αναλόγως των αναγκών και βάσει της εκτίμησής τους.

⁽¹⁾ Τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη των συμβάσεων της Γενεύης και των προσθέτων πρωτοκόλλων τους (1977).

⁽²⁾ Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθηση της συμμόρφωσης προς το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο, ΕΕ C 327 της 23.12.2005, σ. 4.

⁽³⁾ Οι αρχές και η πρακτική εφαρμογή της χρηστής ανθρωπιστικής χορηγίας, Στοκχόλμη, 17 Ιουνίου 2003· εγκρίθηκε από την ΟΟΣΑ/ΕΒΑ τον Απρίλιο του 2006.

19. Ως ΕΕ έχουμε αναλάβει να προωθήσουμε ουσιαστικό διάλογο με αντικείμενο τα στοιχεία της πρακτικής εφαρμογής της χρηστής χορηγίας, προκειμένου η χρηστή χορηγία να μετουσιώνεται σε καλύτερη συνδρομή προς τους ανθρώπους που αντιμετώπιζουν ανθρωπιστική κρίση.

20. Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι η παγκοσμιότητα των ανθρωπιστικών αναγκών επιβάλλει μια ολοκληρωμένη διεθνή προσέγγιση σε συνεργασία με τρίτους, καθώς και την ενθάρρυνση των νεοεμφανιζόμενων επίσημων χορηγών και ιδιωτικών ευεργετών να χρηματοδοτούν τη βοήθεια με παράλληλη τήρηση των ανθρωπιστικών αρχών.

21. Πυρήνας της υλοποίησης της ανθρωπιστικής βοήθειας είναι η εταιρική σχέση· ως εκ τούτου η ΕΕ θα επικροτούσε μια ευρύτερη θεώρηση των διεθνών εταιρικών σχέσεων, που να φέρνει σε επαφή τους χορηγούς, τους εταίρους υλοποίησης και άλλους ενδιαφερόμενους, ώστε να εξασφαλίζεται αποτελεσματική ανθρωπιστική δράση, στηριζόμενη στο υπάρχον κεφάλαιο κανόνων και ορθών πρακτικών.

2.4. Σχέση προς άλλες πολιτικές

22. Οι αρχές που εφαρμόζονται στην ανθρωπιστική βοήθεια είναι ιδιόζουσες και διαστέλλονται από των λοιπών μορφών βοήθειας. Η ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ, στην οποία περιλαμβάνεται η άμεση ανάκαμψη, θα πρέπει όταν είναι δυνατόν να λαμβάνει υπ' όψη μακροπρόθεσμους στόχους, είναι δε στενά συνδεδεμένη με την αναπτυξιακή συνεργασία, της οποίας οι αρχές και πρακτικές περιγράφονται στην «Ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη»⁽¹⁾. Η ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ χορηγείται σε καταστάσεις στις οποίες ενδέχεται να έχουν επίσης ενεργοποιηθεί και άλλα μέσα, σχετιζόμενα με την διαχείριση κρίσεων, την πολιτική προστασία και την προξενική βοήθεια. Ως εκ τούτου η ΕΕ δεσμεύεται να εξασφαλίζει συνοχή και συμπληρωματικότητα της αντίδρασής της σε κρίσεις, κάνοντας την καλύτερη δυνατή χρήση των διαφόρων κινητοποιούμενων μέσων. Συνεπώς, η ΕΕ θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της για τη συστηματικότερη προβολή και συνεκτίμηση των ανθρωπιστικών αρχών και ιδεών στα πλαίσια των εργασιών όλων των θεσμικών της οργάνων.

2.5. Διάσταση του φύλου στην ανθρωπιστική βοήθεια

23. Αναγνωρίζοντας τις διαφορετικές ανάγκες, ικανότητες και συμβολές των γυναικών, των κοριτσιών, των αγοριών και των ανδρών, η ΕΕ τονίζει τη σημασία της ενσωμάτωσης των θεμάτων φύλου στην ανθρωπιστική βοήθεια.

24. Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι η ενεργή συμμετοχή των γυναικών στην ανθρωπιστική βοήθεια είναι ουσιαστικής σημασίας, και δεσμεύεται να προωθήσει τη συμμετοχή αυτή.

⁽¹⁾ Κοινή δήλωση του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνερχομένων στα πλαίσια του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την αναπτυξιακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη», ΕΕ C 46 της 24.2.2006, σ. 1.

3. Κοινό πλαίσιο παροχής της ανθρωπιστικής βοήθειας

3.1. Συντονισμός, συνοχή και συμπληρωματικότητα

25. Η ΕΕ υποστηρίζει σθεναρά τον κεντρικό και γενικό συντονιστικό ρόλο των Ηνωμένων Εθνών, και ειδικότερα του Γραφείου Συντονισμού Ανθρωπιστικών Υποθέσεων (ΟCHA), στην προώθηση συγκροτημένης διεθνούς αντίδρασης σε ανθρωπιστικές κρίσεις. Ο ρόλος αυτός ενισχύεται σημαντικά όταν το ΟCHA έχει ενεργό παρουσία επί τόπου (και ορίζεται και αναπτύσσεται συντονιστής ανθρωπιστικής βοήθειας). Ο μεγαλύτερος συντονισμός της ΕΕ θα ενισχύσει την όλη διεθνή ανθρωπιστική αντίδραση και τις συντονισμένες προσπάθειες για βελτίωση του ανθρωπιστικού συστήματος, και κατά συνέπεια θα προωθήσει τη φιλοδοξία της ΕΕ να συνεργαστεί στενά με άλλους παράγοντες ανθρωπιστικής βοήθειας.

26. Επομένως, δίχως να θίγονται οι οικείες ικανότητες και παραδόσεις, οι χορηγοί ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ θα συνεργάζονται μέσω ενισχυμένου συντονισμού της ΕΕ και προώθησης της ορθής πρακτικής, με σκοπό την προβολή του κοινού ιδεώδους της ΕΕ με ευέλικτο και συμπληρωματικό τρόπο, ενισχυτικό των διεθνών προσπαθειών. Τούτο σημαίνει ότι η ΕΕ θα επιδιώκει να ενεργεί συγκροτημένα για την προστασία του «ανθρωπιστικού χώρου» και να ενισχύει την εν γένει ανθρωπιστική αντίδραση, συν τοις άλλοις εντοπίζοντας κενά και στηρίζοντας την καλά οργανωμένη παράδοση της βοήθειας εκεί που χρειάζεται περισσότερο.

27. Οι χορηγοί ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ θα προσπαθήσουν να εφαρμόζουν στην πράξη τη χρηστή χορηγική πρακτική με κοινή κατανόηση των αναγκών και των ενδεδειγμένων ενεργειών και με συντονισμένες προσπάθειες για να αποφεύγουν τις αλληλεπικαλύψεις και να φροντίζουν για τη δέουσα αξιολόγηση και ικανοποίηση των αναγκών. Θα πρέπει να δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στη συνοχή των στρατηγικών αντίδρασης σε μια δεδομένη κρίση και στη συνεργασία επί τόπου.

28. Η ΕΕ θα συγκεντρώσει κατά κύριο λόγο την προσοχή της

— στη διαβίβαση σε πραγματικό χρόνο στοιχείων για την εκτίμηση της κατάστασης και τις σχεδιαζόμενες αντιδράσεις σε συγκεκριμένες κρίσεις (σε επιτελικό επίπεδο και επί τόπου),

— στη μεγαλύτερη ανταλλαγή στρατηγικών και παρεμβάσεων για τη βοήθεια σε επίπεδο πολιτικής, συν τοις άλλοις με τη δημιουργία του κατάλληλου πλαισίου για τακτικές συζητήσεις προσανατολισμού στους κόλπους του Συμβουλίου,

— στις ανταλλαγές με στόχο την ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών και την αλληλογνωστοποίηση εμπειριών σε διάφορους τομείς,

— στη μέριμνα να αποκομίζονται συστηματικά διδάγματα από αντιδράσεις σε κρίσεις.

29. Η ΕΕ θα συμβάλλει στη διαμόρφωση του διεθνούς ανθρωπιστικού θεματολογίου και θα μετέχει σε διεθνή όργανα και σε προσπάθειες προώθησης ανθρωπιστικών θεμάτων.

30. Με την επιφύλαξη των ανθρωπιστικών αρχών της ουδετερότητας και της ανεξαρτησίας, η ΕΕ δεσμεύεται να εξασφαλίσει τη συνοχή, τη συμπληρωματικότητα και την αποτελεσματικότητα των ασκούμενων πολιτικών, χρησιμοποιώντας την επιρροή της και ολόκληρο το φάσμα εργαλείων που διαθέτει για να αντιμετωπίσει τα βαθύτερα αίτια των ανθρωπιστικών κρίσεων. Πιο συγκεκριμένα, η ανθρωπιστική βοήθεια και η αναπτυξιακή συνεργασία, καθώς και τα διάφορα διαθέσιμα μέσα για την εφαρμογή μέτρων σταθερότητας, θα χρησιμοποιούνται συγκροτημένα και συμπληρωματικά, ιδίως σε μεταβατικά πλαίσια και καταστάσεις αστάθειας, ούτως ώστε να αξιοποιηθεί το όλο δυναμικό της βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης βοήθειας και συνεργασίας.

3.2. Παροχή επαρκούς και αποτελεσματικής βοήθειας

31. Η ανθρωπιστική βοήθεια θα πρέπει να χορηγείται με διαφάνεια και βάσει διαπιστωμένων αναγκών και του βαθμού τρωτότητας. Αυτό σημαίνει ότι οι δικαιούχοι της βοήθειας θα πρέπει να προσδιορίζονται βάσει αντικειμενικά επαληθεύσιμων κριτηρίων και ότι η βοήθεια αυτή θα πρέπει να χορηγείται έτσι ώστε τα ποσά να αντιστοιχούν επαρκώς προς τις πρωταρχικές ανάγκες που έχουν διαπιστωθεί.

32. Για να εξασφαλίζεται η επαρκής, αποτελεσματική, δίκαιη και ευέλικτη χορήγηση βοήθειας, θα πρέπει να εφαρμόζεται προσέγγιση αυστηρής ακρίβειας ως προς τις εκτιμήσεις των αναγκών, σε παγκόσμιο αλλά και σε τοπικό επίπεδο. Έχοντας υπ' όψη τις υφιστάμενες πρωτοβουλίες, η ΕΕ θα επιδιώξει να προωθήσει μια κοινή αντίληψη των εκτιμήσεων αναγκών σε επίπεδο ΕΕ, ούτως ώστε να βελτιωθούν οι τρέχουσες πρακτικές και η εφαρμογή τους. Η ΕΕ επαναβεβαιώνει τη σπουδαιότητα της στενής συνεργασίας με τους διεθνείς εταίρους στο θέμα της εκτίμησης των αναγκών. Η ανάλυση των παγκόσμιων αναγκών απαιτεί να συμφωνηθούν οι σωστές βασικές αρχές της μεθοδολογίας και του προγραμματισμού. Οι ενημερωμένες αξιολογήσεις των τοπικών αναγκών, κατά τις πρώτες ιδίως φάσεις αιφνιδίων κρίσεων, απαιτούν τη σχετική επιτόπια παρουσία και πείρα, αξιόπιστες πληροφορίες και σαφή ιεράρχηση προτεραιοτήτων. Ο ρόλος των ομάδων «Αξιολόγησης και Συντονισμού των Ηνωμένων Εθνών σε περίπτωση καταστροφής» (UNDAC) που τυχόν αποστέλλονται έχει νευραλγική σημασία για την επιτόπια αξιολόγηση.

33. Η ΕΕ επιβεβαιώνει ότι δεσμεύεται να εξασφαλίζει ισορροπία αντιδράσεων στις διάφορες κρίσεις με βάση τις ανάγκες, πράγμα που συμπεριλαμβάνει και την παροχή βοήθειας για παρατεταμένες κρίσεις. Η ΕΕ οφείλει να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στις λησμονημένες κρίσεις ή τις κρίσεις όπου η επέμβαση είναι ιδιαίζοντως δύσκολη και όπου η εν γένει διεθνής ανθρωπιστική αντίδραση είναι ανεπαρκής. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζονται επίσης οι ανάγκες που παραμελούνται κατά την αντιμετώπιση συγκεκριμένων κρίσεων.

34. Στο ανθρωπιστικό πλαίσιο, η έκτακτη επισιτιστική βοήθεια συνιστά αναπόσπαστο και σημαντικό μέρος μιας βραχυπρόθεσμης στρατηγικής ανθρωπιστικής αντίδρασης για την ικανοποίηση των αναγκών ευάλωτων πληθυσμών. Επομένως η έκτακτη επισιτιστική βοήθεια θα πρέπει να βασίζεται σε αυστηρή και διαφανή εκτίμηση αναγκών, η οποία βοηθά στην ανάλυση του επαρκέστερου και καταλληλότερου συνδυασμού για παροχή επισιτιστικής και λοιπής βοήθειας και λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο υπερβολικής διατάραξης των αγορών. Η σύνδεση της επισιτιστικής βοήθειας με άλλες μορφές

βοήθειας για τα προς το ζην βοηθά την ενίσχυση των μηχανισμών αντίστασης των πληθυσμών για τους οποίους προορίζεται.

35. Οσάκις είναι δυνατόν και δίχως να διαταράσσονται αναίτιως οι αγορές, η βοήθεια και δη η επισιτιστική βοήθεια θα πρέπει να αντλεί από τοπικούς και περιφερειακούς πόρους και προμήθειες. Η άντληση από αυτούς τους πόρους και τις προμήθειες όχι μόνον αποφεύγει το πρόσθετο περιβαλλοντικό και οικονομικό κόστος, αλλά συμβάλλει στη συμμετοχή των τοπικών δυνατοτήτων και προωθεί την τοπική και περιφερειακή οικονομία. Θα πρέπει επίσης να μελετηθούν καινοτόμες διαδικασίες για τη χορήγηση της βοήθειας και μεταξύ άλλων προσεγγίσεις που δεν βασίζονται στη χονδρική μεταφορά προϊόντων (όπως μετρητά και κουπόνια).

36. Η ΕΕ θα μεριμνήσει προκειμένου οι επαγγελίες για ανθρωπιστική βοήθεια να μετατρέπονται εγκαίρως σε δεσμεύσεις και εκταμιεύσεις που θα αντιστοιχούν σαφώς στις εκτιμώμενες ανάγκες και θα προσαρμόζονται στις εξελισσόμενες περιστάσεις.

37. Η ανθρωπιστική βοήθεια πρέπει να βασίζεται σε εκτιμώμενες ανάγκες και όχι σε συγκεκριμένους στόχους. Υπάρχει ωστόσο μεγάλο χρηματοδοτικό έλλειμμα σε παγκόσμιο επίπεδο για την αντιμετώπιση των υπαρχουσών ανθρωπιστικών αναγκών. Προβλέπεται ότι στο άμεσο και απότερο μέλλον η ανάγκη ανθρωπιστικής βοήθειας κατά πάσα πιθανότητα θα αυξηθεί εξ αιτίας δημογραφικών παραγόντων, παραγόντων πολιτικής και ασφάλειας και περιβαλλοντικών παραγόντων (μεταξύ των οποίων οι κλιματικές αλλαγές). Συνεπώς, η ικανοποίηση των ανθρωπιστικών αναγκών πιθανό να απαιτήσει την κινητοποίηση περισσότερων πόρων διεθνών, καθώς επίσης και πιο εκτεταμένη βάση χορηγών.

38. Ως σύνολο, η ΕΕ χορηγεί ήδη το μεγαλύτερο μέρος της επίσημης διεθνούς ανθρωπιστικής βοήθειας. Η ΕΕ έχει κιόλας δεσμευθεί να αυξήσει τη συνολική επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια (ΕΑΒ), από την οποία αντλούνται και οι συνεισφορές της ανθρωπιστικής βοήθειας. Η ΕΕ σκοπεύει να αποδείξει την προσήλωσή της στην ανθρωπιστική αντίδραση κινητοποιώντας τα δέοντα κεφάλαια για ανθρωπιστική βοήθεια με βάση τις εκτιμώμενες ανάγκες. Εν προκειμένω, καλό θα ήταν να αξιολογηθεί η επάρκεια των πόρων που διατίθενται για την ανθρωπιστική βοήθεια της Ευρωπαϊκής Κοινότητας υπό το πρίσμα των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να εξετάσουν το ενδεχόμενο αύξησης των διμερών τους συνεισφορών ανθρωπιστικής βοήθειας στα πλαίσια της αύξησης του συνόλου της ΕΑΒ.

39. Ανταποκρινόμενη στις ανθρωπιστικές ανάγκες, η ΕΕ πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ευάλωτες πτυχές. Εν προκειμένω, η ΕΕ θα δίνει ιδιαίτερη προσοχή στις γυναίκες, τα παιδιά, τους ηλικιωμένους, τους ασθενείς και τους αναπήρους, αντιμετωπίζοντας τις ειδικές τους ανάγκες. Επίσης, σε όλες τις πτυχές της ανθρωπιστικής βοήθειας θα πρέπει να ενσωματώνονται στρατηγικές κατά της σεξουαλικής βίας και της βίας που ασκείται λόγω φύλου.

3.3. Ποιότητα, αποτελεσματικότητα και υπευθυνότητα ⁽¹⁾

40. Ο χειρισμός της ταχύτητας και της ποιότητας έχει κρίσιμη σημασία για την αποτελεσματική παροχή της ανθρωπιστικής

⁽¹⁾ Οι βασικές αρχές, οι προδιαγραφές και τα κριτήρια αξιολόγησης για την ανθρωπιστική βοήθεια εκτίθενται στο παράρτημα της παρούσας κοινής δήλωσης.

βοήθειας. Ως χορηγοί έχουμε την ευθύνη να φροντίσουμε ώστε η χορηγούμενη βοήθεια να συνιστά την καλύτερη διαθέσιμη επιλογή και να εξυπηρετεί τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται. Ως εκ τούτου, η ανθρωπιστική δράση θα πρέπει να ακολουθεί ένα σύνολο διεθνώς ανεγνωρισμένων προτύπων και αρχών που έχουν εμπεδωθεί στις «Αρχές συμπεριφοράς για το Διεθνές Κίνημα Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις σε προγράμματα αντιμετώπισης καταστροφών»⁽¹⁾ και κατά μέγα μέρος ενσωματώνει στον Ανθρωπιστικό Χάρτη. Τα ευρέως ανεγνωρισμένα ελάχιστα πρότυπα για την αντιμετώπιση καταστροφών έχουν εκπονηθεί εν γένει και κατά τομέα και μέσω του σχεδίου Sphere⁽²⁾. Αυτές οι αρχές για την χορήγηση της βοήθειας αντιστοιχούν προς τα διεθνώς αποδεκτά κριτήρια ΟΟΣΑ/ΕΒΑ για την αξιολόγηση της ανθρωπιστικής βοήθειας⁽³⁾. Η ΕΕ σημειώνει επίσης θετικά τις εργασίες με θέμα τους διεθνείς νόμους, κανόνες και αρχές για την αντιμετώπιση καταστροφών (IDRL).

41. Η ΕΕ προσυπογράφει ανεπιφύλακτα αυτές τις δέσμες αρχών, προτύπων και αξιολογικών κριτηρίων οι οποίες μαζί με την πρωτοβουλία Χρηστής Ανθρωπιστικής Χορηγίας (GHD) συνιστούν το γενικό πλαίσιο για την εξασφάλιση ποιοτικής προσέγγισης της παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ.
42. Οι πολιτικές στους διάφορους τομείς των παρεμβάσεων ανθρωπιστικής βοήθειας, όπως η υγεία, η διατροφή, η ύδρευση και αποχέτευση, η υποστήριξη για τα προς το ζην και η προστασία πρέπει, για να έχουν τον μεγαλύτερο δυνατό αντίκτυπο, να προσαρμόζονται στις συνθήκες και τους δικαιούχους. Η αρχή του «μη βλάπτει» συνιστά την ελάχιστη απαίτηση στην οποία βασίζονται αυτές οι πολιτικές και προσεγγίσεις στο θέμα της βοήθειας, πράγμα που σημαίνει επίσης ότι οι περιβαλλοντικές και λοιπές πιο μακροπρόθεσμες παράμετροι θα πρέπει εξ αρχής να λαμβάνονται υπ' όψη, ακόμα και σε βραχυπρόθεσμες επεμβάσεις έκτακτης ανάγκης.
43. Η υπευθυνότητα στα πλαίσια της ανθρωπιστικής βοήθειας περιλαμβάνει και την λογοδοσία έναντι των Ευρωπαίων πολιτών ως προς την καλή χρήση του δημοσίου χρήματος, και το αίσθημα ευθύνης έναντι των εχόντων ανάγκη στις χώρες που αντιμετωπίζουν ανθρωπιστική κρίση, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η βοήθεια είναι κατάλληλα προσαρμοσμένη στις περιστάσεις και ότι παρέχεται κατά τρόπο που ενισχύει τις προοπτικές ανάκαμψης.
44. Οι ποιοτικοί δείκτες εισροής και επίδοσης, τα κριτήρια οικονομικής απόδοσης (π.χ. γενικά έξοδα σε αναλογία προς τη βοήθεια που λαμβάνουν οι δικαιούχοι), στον βαθμό δε του δυνατού η σύμπτωση με τον εντόπιο πληθυσμό κατά τις διάφορες φάσεις των προγραμμάτων βοήθειας, ιδίως στις παρατεταμένες κρίσεις, συνιστούν ανεξαιρέτως στοιχεία που η ΕΕ θα εξετάσει προσεκτικά.
45. Το αίσθημα ευθύνης έναντι των πληθυσμών που λαμβάνουν βοήθεια δεσμεύει τον παρέχοντα την βοήθεια να εργαστεί εντός πλαισίου ποιοτικών προτύπων, αρχών, πολιτικών και κατευθυντηρίων γραμμών, προωθεί δε τις δραστηριότητες κατάρτισης και δημιουργίας δυνατοτήτων, εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή των δικαιούχων της βοήθειας. Η ποιοτική προσέγγιση απαιτεί εγγυημένους εταίρους, μέσω της εφαρμογής

κριτηρίων επιλεξιμότητας εταίρων και παρακολούθησης των επιδόσεων κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επιχείρησης. Οι εταίροι θα πρέπει να παρέχουν τις ποιοτικές αυτές εγγυήσεις λαμβανομένων υπ' όψη των διαστάσεων και του βαθμού εξειδίκευσής τους.

46. Η λογοδοσία περιλαμβάνει επομένως δημοσιονομικό έλεγχο και εκθέσεις με αντικείμενο τις ανθρωπιστικές επιχειρήσεις, αξιολόγηση και μέτρηση αποτελεσμάτων και αποδόσεων, ανάλυση κόστους και επιπτώσεων των διαφόρων επιλογών αντιμετώπισης, ποιοτικές εγγυήσεις, διαφάνεια, συμμετοχικές προσεγγίσεις ως προς τη βοήθεια και επικοινωνία.
47. Η τακτική αξιολόγηση και ανάλυση των διδαγμάτων που αποκομίζονται στα πλαίσια της επισκόπησης δεδομένων κρίσεων είναι πολύτιμα στοιχεία για τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της ανθρωπιστικής βοήθειας. Επωφελές θα ήταν να συνεργάζεται η ΕΕ με κάθε χορηγό στο θέμα των κοινών προσεγγίσεων αλλά και της ανταλλαγής πληροφοριών για τον σχεδιασμό της αξιολόγησης, τα αποτελέσματα και τους τρόπους αντιμετώπισης, καθώς και στο θέμα της ποιότητας της εταιρικής σχέσης, να επιχειρείται δε κοινή ανάλυση διδαγμάτων από την αντιμετώπιση μεγάλων κρίσεων στις οποίες εμπλέκονται πολλοί χορηγοί. Η ΕΕ θα πρέπει να επισκοπεί συλλογικά την όλη της παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, ει δυνατόν σε ετήσια βάση.

3.4. Ποικιλία και ποιότητα της εταιρικής σχέσης

48. Για την στήριξη των τοπικών δυνατοτήτων, η ταχεία και αποτελεσματική αντίδραση σε ανθρωπιστικές κρίσεις εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα των εταίρων επί τόπου, και ιδίως της κοινωνίας των πολιτών και των εντεταλμένων διεθνών οργανισμών, των οποίων η νομιμοποίηση, η πείρα και οι πόροι τούς επιτρέπουν να αντεπεξέρχονται σε συγκεκριμένες πτυχές μιας κρίσης.
49. Ο ΟΗΕ με τις οικείες υπηρεσίες αρωγής βρίσκεται στον πυρήνα του διεθνούς ανθρωπιστικού συστήματος ως ρυθμιστής κανόνων, ως συντονιστής και επίσης ως μείζων εκτελεστής της ανθρωπιστικής βοήθειας. Ομοίως, η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού έχει ειδική εντολή βασιζόμενη σε διεθνείς συνθήκες, σε πολλές δε περιστάσεις και ιδίως σε συγκρουσιακές καταστάσεις είναι ένας από τους λίγους εταίρους —και ενίοτε ο μόνος— με πρόσβαση που της επιτρέπει να παρέχει προστασία και να χορηγεί ανθρωπιστική βοήθεια. Οι εθνικές εταιρίες του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου, οι οποίες υποστηρίζονται από την Διεθνή Ομοσπονδία του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου, έχουν στέρεες καταβολές στις τοπικές κοινωνίες και είναι συχνά οι αρμοδιότεροι για την άμεση αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) έχουν ζωτικό ρόλο στην ανθρωπιστική αντίδραση, δεδομένου ότι διοχετεύουν το μεγαλύτερο μέρος της διεθνούς ανθρωπιστικής βοήθειας, επίσης δε λόγω της επιτόπιας παρουσίας και ευελιξίας τους και του συχνά υψηλού επιπέδου εξειδίκευσής τους. Οι ΜΚΟ συνιστούν επίσης έκφραση ενεργού συμμετοχής πολιτών στην υπηρεσία του ανθρωπισμού.

⁽¹⁾ «Αρχές συμπεριφοράς για το Διεθνές Κίνημα Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου και τις ΜΚΟ σε προγράμματα αντιμετώπισης καταστροφών» (1994)

⁽²⁾ SPHERE «Ανθρωπιστικός Χάρτης» και ελάχιστα πρότυπα.

⁽³⁾ Οδηγίες ΟΟΣΑ/ΕΒΑ για την αξιολόγηση της ανθρωπιστικής βοήθειας σε πολύπλοκες καταστάσεις ανάγκης.

50. Η ΕΕ τονίζει ότι τάσσεται κατά βάση υπέρ της ύπαρξης πολλών εκτελεστικών εταίρων —του ΟΗΕ, του κινήματος του Ερυθρού Σταυρού/της Ερυθράς Ημισελήνου και των ΜΚΟ— αναγνωρίζοντας ότι έκαστος εξ αυτών διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων καταστάσεων ή συνθηκών. Ωστόσο, η ΕΕ αναγνωρίζει επίσης ότι χρειάζεται στενότερος συντονισμός, συνοχή και συμπληρωματικότητα μεταξύ εκτελεστικών εταίρων επιτόπου.

51. Εντός της ΕΕ αλλά και διεθνώς, υπάρχουν διάφορες μεθοδολογίες όσον αφορά την επιλογή και την διασφάλιση της ποιότητας των εταίρων κατά τη χορήγηση της ανθρωπιστικής βοήθειας. Στα κριτήρια χορηγού της ΕΕ για την επιλογή εκτελεστικών εταίρων συγκαταλέγεται ο επαγγελματισμός και η διαχειριστική ικανότητα, η ικανότητα αντιμετώπισης μιας δεδομένης ανάγκης (τεχνική και υλικοτεχνική δυνατότητα, επίσης δε παρουσία και πρόσβαση), η προσήλωση στις ανθρωπιστικές αρχές και το διεθνές δίκαιο όπως και στους διεθνείς κώδικες δεοντολογίας, τις κατευθυντήριες γραμμές και τις ορθές πρακτικές για τη διοχέτευση της βοήθειας, η εξειδικευμένη γνώση ή εντολή, η οικονομική αποδοτικότητα, η τοπική σύμπραξη και πείρα σε επιχειρησιακά πλαίσια, η προθυμία συμμετοχής σε συντονιστικές δραστηριότητες για την εν γένει επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα, την υπευθυνότητα (στην οποία περιλαμβάνεται η υποβολή έκθεσης αποτελεσμάτων με διαφάνεια), και την ποιότητα των εκτελεστικών ικανοτήτων (η οποία περιλαμβάνει τη χρηστή οικονομική διαχείριση). Με βάση τις ιδιομορφές τους παραδόσεις, τα κράτη μέλη της ΕΕ και η Επιτροπή θα ανταλλάσσουν πληροφορίες για την οικεία πρακτική επιλογής εκτελεστικών εταίρων.

52. Η κατανομή της διατιθέμενης βοήθειας απαιτεί συγκεκριμένες διοικητικές διαδικασίες που ποικίλλουν από χορηγό σε χορηγό. Όλοι οι χορηγοί ΕΕ θα επιδιώκουν να μεγιστοποιήσουν τις δυνατότητες ευελιξίας εντός των οικείων συστημάτων, και να εξορθολογίσουν τις διαδικασίες στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, ούτως ώστε να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος των εκτελεστικών οργανισμών και ταυτόχρονα να διασφαλίζονται η ποιότητα της εταιρικής σχέσης και η άκρα υπευθυνότητα στη διοχέτευση της βοήθειας.

53. Η τοπική αντίδραση κατά την αντιμετώπιση ανθρωπιστικών κρίσεων συνιστά ζωτικό παράγοντα. Καθώς οι καταστροφές χτυπούν αιφνίδια, οι τοπικοί παράγοντες βρίσκονται στην πρώτη γραμμή αμύνης και ολοένα συχνότερα στον επίκεντρο της ανθρωπιστικής αντίδρασης σε πολύπλοκες καταστάσεις ανάγκης. Η ΕΕ θα αναζητήσει τον καλύτερο τρόπο για να δοθεί στήριξη στις δραστηριότητες δημιουργίας δυνατοτήτων συνεχούς ενίσχυσης της επιτόπιας αντιμετώπισης καταστροφών, και για να παρακινήθούν οι εκτελεστικοί εταίροι να προωθήσουν τις συμπράξεις με τοπικές οργανώσεις των πληττομένων κοινοτήτων.

3.5. Ικανότητα ταχείας αντίδρασης

54. Εντός της ΕΕ υπάρχει ήδη ποικιλία ικανοτήτων άμεσης τοποθέτησης ομάδων απαρτιζόμενων από ειδικούς και άμεσης αποστολής ανθρωπιστικής βοήθειας ή ειδών αρωγής. Επιδίωξη

της ΕΕ είναι να αποφεύγει τις αλληλεπικαλύψεις, εντείνοντας τις προσπάθειές της για την αντιμετώπιση των κενών στις ικανότητες με βάση τα ήδη υπάρχοντα συστήματα στα πλαίσια της υποστήριξης των διεθνών προσπαθειών και ειδικότερα των διαφόρων περιφερειακών υλικοτεχνικών κόμβων.

55. Ως εκ τούτου, η ΕΕ θα αναζητήσει τρόπους για να ενισχυθεί η άμεση αντίδρασή της σε ανθρωπιστικές κρίσεις, συμπτύσσοντας στην ανάπτυξη των υφισταμένων συγκριτικών πλεονεκτημάτων και σε συντονισμό με τις προσπάθειες της ευρύτερης ανθρωπιστικής κοινότητας. Επιδίωξη της ΕΕ είναι να στηρίξει τις διεθνείς προσπάθειες απογραφής και κάλυψης των εντοπισμένων κενών της αντιμετώπισης, τα οποία φερ' ειπείν σχετίζονται με τον διεθνή συντονισμό της υλικοτεχνικής υποδομής, τις μεταφορές, τις επικοινωνίες και ρυθμίσεις παρατεταμένης ετοιμότητας για την ταχεία αντιμετώπιση καταστροφών. Η ΕΕ θα προωθήσει την πρόσβαση του ευρέος φάσματος εταίρων σε κοινές ανθρωπιστικές υπηρεσίες.

56. Κατά πρώτο λόγο η ΕΕ θα συμβάλλει με μια διαφανή και εκτεταμένη απογραφή όλων των στοιχείων των σημερινών της ικανοτήτων, προκειμένου να υπάρξει συνολική εικόνα των υπάρχουσών και δυνητικών ικανοτήτων και του αποτελεσματικότερου δυνατού τρόπου χρησιμοποίησής τους.

3.6. Χρησιμοποίηση πολιτικής προστασίας και στρατιωτικών πόρων και ικανοτήτων ΕΕ

57. Η χρησιμοποίηση πόρων πολιτικής προστασίας και στρατιωτικών πόρων για την αντιμετώπιση ανθρωπιστικών καταστάσεων οφείλει να ευθυγραμμίζεται με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη χρησιμοποίηση στρατιωτικών πόρων και πόρων πολιτικής προστασίας για την υποστήριξη των δράσεων ανθρωπιστικής βοήθειας των Ηνωμένων Εθνών σε πολύπλοκες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης ⁽¹⁾ και με τις κατευθυντήριες γραμμές του Όσλο για τη χρησιμοποίηση στρατιωτικών πόρων και πόρων πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση διεθνών καταστροφών ⁽²⁾, ιδίως για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις ανθρωπιστικές αρχές της ουδετερότητας, του ανθρωπισμού, της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας. Η ΕΕ θα προωθήσει την κοινή κατανόηση των κατευθυντηρίων αυτών γραμμών. Η ΕΕ θα ενθαρρύνει επίσης την κοινή κατάρτιση σχετικά με το διεθνές δίκαιο και τις θεμελιώδεις ανθρωπιστικές αρχές.

Πολιτική προστασία ⁽³⁾

58. Η ευρωπαϊκή ανθρωπιστική βοήθεια μπορεί να αντλεί από τα διάφορα μέσα της Κοινότητας και των κρατών μελών, όπως οι πόροι πολιτικής προστασίας, τα οποία καλύπτουν ευρύ φάσμα κρατικών και μη κρατικών πόρων. Οι πόροι αυτοί, στην περίπτωση που οργανώνονται σε ανθρωπιστικό πλαίσιο σε τρίτες χώρες, τελούν υπό μη στρατιωτική διαχείριση και κατ' αρχήν αποστέλλονται κατόπιν επίσημης αίτησης του ενδιαφερομένου κράτους. Η αποστολή τους γίνεται διμερώς μέσω του ΟΗΕ ή μέσω του Κέντρου Παρακολούθησης και Πληροφοριών (ΚΠΠ)

⁽¹⁾ Κατευθυντήριες γραμμές για τη χρησιμοποίηση στρατιωτικών πόρων και πόρων πολιτικής προστασίας για την υποστήριξη των δράσεων ανθρωπιστικής βοήθειας των Ηνωμένων Εθνών σε πολύπλοκες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (Μάρτιος 2003).

⁽²⁾ Κατευθυντήριες γραμμές για τη χρησιμοποίηση στρατιωτικών πόρων και πόρων πολιτικής άμυνας για την αντιμετώπιση καταστροφών — «Κατευθυντήριες γραμμές του Όσλο» (επανενεργοποιήθηκαν από το ΟCHA/ΟΗΕ το Νοέμβριο του 2006).

⁽³⁾ Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, ο όρος «πολιτική προστασία» αναφέρεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις αρωγής. Πέραν των επιχειρήσεων αρωγής, η πολιτική προστασία μπορεί να χρησιμοποιείται ως εργαλείο διαχείρισης κρίσεων δυνάμει του τίτλου V της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και προς πλαισίωση της προξενικής βοήθειας.

στα πλαίσια του κοινοτικού μηχανισμού πολιτικής προστασίας. Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο τα οικεία μέσα πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση καταστροφών σε τρίτες χώρες, κυρίως σε φυσικές καταστροφές και σε τεχνολογικές και περιβαλλοντικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Όταν οργανώνεται σε ανθρωπιστική κρίση, η χρήση των πόρων πολιτικής προστασίας οφείλει να έχει ως γνώμονα τις ανάγκες και να συμπληρώνει την ανθρωπιστική βοήθεια και να συμβαδίζει με αυτήν. Συνεπώς, είναι ζωτικό να υπάρχει ο προσήκων συντονισμός μεταξύ των διαφόρων ευρωπαϊκών φορέων και μέσων, όπως είναι και ο σεβασμός για το συνολικό συντονιστικό ρόλο του ΟΗΕ. Σε επίπεδο ΕΕ, η χρησιμοποίηση πόρων πολιτικής προστασίας στα πλαίσια του Μηχανισμού είναι αντικείμενο στενής συνεργασίας με την Προεδρία. Το προσωπικό πολιτικής προστασίας που αναπτύσσεται για ανθρωπιστικούς σκοπούς είναι πάντα άοπλο.

59. Στις φυσικές καταστροφές και στις τεχνολογικές και περιβαλλοντικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, οι πόροι πολιτικής προστασίας μπορούν να υποβοηθήσουν σημαντικά τις ανθρωπιστικές δράσεις με βάση την εκτίμηση ανθρωπιστικών αναγκών και τα ενδεχόμενα πλεονεκτήματα που παρέχουν εξ επόμεως ταχύτητας, εξειδίκευσης, αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας, ιδίως στο πρώτο στάδιο της αρωγής.
60. Στις πολύπλοκες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης η προσφυγή σε πόρους πολιτικής προστασίας θα πρέπει να είναι περισσότερο η εξαίρεση. Η χρησιμοποίησή τους σε πολύπλοκες καταστάσεις ανάγκης, συμπεριλαμβανομένων των καταστάσεων αστάθειας, απαιτεί ιδιαίτερα διπλωματικό και επιδέξιο χειρισμό διότι κινδυνεύει να θέσει εν αμφιβόλω την έννοια της ουδετερότητας και αμεροληψίας της αρωγής, πράγμα που μπορεί να οδηγήσει στο να εκτεθούν οι εργαζόμενοι στην αρωγή, μαζί με τον πληγέντα πληθυσμό, σε επιθέσεις αντιμαχομένων και στο να τους απαγορευθεί η πρόσβαση στον πληγέντα πληθυσμό όχι μόνο στη συγκεκριμένη έκτακτη ανάγκη αλλά και στις μελλοντικές. Τα ενδεχόμενα αυτά πρέπει να σταθμίζονται προσεκτικά με γνώμονα τις άμεσες ανάγκες του πληθυσμού και την αναγκαιότητα των πόρων πολιτικής προστασίας για την κάλυψή τους.

Στρατιωτικοί πόροι

61. Υπό πολύ συγκεκριμένες περιστάσεις, η ανθρωπιστική βοήθεια μπορεί να αντλεί και από στρατιωτικούς πόρους, ιδίως για υλικοτεχνική υποστήριξη και υποστήριξη ως προς τις υποδομές κυρίως στα πλαίσια φυσικών καταστροφών. Η ΕΕ έχει αναπτύξει ένα γενικό πλαίσιο χρήσης των στρατιωτικών ή μισθωμένων από το στρατό μεταφορικών μέσων των κρατών μελών και των συντονιστικών μέσων ΕΠΑΑ προς υποστήριξη της ενωσιακής αντιμετώπισης καταστροφών ⁽¹⁾. Έχουν καταρτιστεί οι πρότυπες επιχειρησιακές διαδικασίες. Η ΕΕ έχει επίσης θεσπίσει ρυθμίσεις για στρατιωτική υποστήριξη της ενωσιακής αντιμετώπισης καταστροφών (προσδιορισμός και συντονισμός των διαθέσιμων πόρων και δυνατοτήτων) ⁽²⁾. Για να μην είναι δυσδιάκριτα τα όρια μεταξύ στρατιωτικών επιχειρήσεων και ανθρωπιστικής βοήθειας, οι στρατιωτικές φύσες πόροι και ικανότητες, είναι ζωτικό να χρησιμοποιούνται στρα-

τιωτικοί πόροι και ικανότητες μόνο σε πολύ περιορισμένες περιπτώσεις, ως «εσχάτη λύση» για την πλαισίωση επιχειρήσεων ανθρωπιστικής αρωγής, ήτοι όταν δεν υπάρχει ανάλογη μη στρατιωτική επιλογή και μόνο η χρησιμοποίηση στρατιωτικών πόρων, μοναδικών σε ικανότητα και διαθέσιμότητα, μπορεί να αντιμετωπίσει κρίσιμες ανθρωπιστικές ανάγκες.

62. Οσάκις υπό τις περιστάσεις αυτές χρησιμοποιούνται στρατιωτικοί πόροι και ικανότητες, πρέπει να γίνεται σεβαστή η πρωταρχική ευθύνη των αρμόδιων αρχών του πληγέντος κράτους καθώς και ο γενικός ρόλος και η αρμοδιότητα του ΟΗΕ για τον συντονισμό της διεθνούς αρωγής σε τρίτες χώρες.
63. Η ΕΕ επιβεβαιώνει ότι μια ανθρωπιστική επιχείρηση η οποία κάνει χρήση στρατιωτικών μέσων πρέπει να διατηρεί τη μη στρατιωτική της φύση και τον μη στρατιωτικό της χαρακτήρα. Αυτό σημαίνει ότι, ενώ τα στρατιωτικά μέσα παραμένουν υπό στρατιωτικό έλεγχο, η ανθρωπιστική επιχείρηση συνολικά πρέπει να παραμένει υπό τη συνολική εξουσία και τον έλεγχο της υπεύθυνης ανθρωπιστικής οργάνωσης, ιδίως του ΟΗΕ και του συντονιστή ανθρωπιστικής βοήθειας (με γενική ευθύνη για την προσπάθεια αρωγής). Αυτό δεν συνεπάγεται καθεστώς μη στρατιωτικής διοίκησης και ελέγχου επί των στρατιωτικών μέσων.
64. Η ΕΕ πιστεύει ότι ο στρατιωτικοπολιτικός συντονισμός ως βασικός ενδιάμεσος μεταξύ μη στρατιωτικών/ανθρωπιστικών και στρατιωτικών φορέων σε καταστάσεις ανθρωπιστικής ανάγκης, έχει νευραλγική σημασία για την προστασία και την προώθηση των ανθρωπιστικών αρχών. Ο συντονισμός διευκολύνεται με τον διάλογο, την ύπαρξη συνδέσμου και την κοινή κατάρτιση.
65. Η ΕΕ επιβεβαιώνει ότι δεσμεύεται η παροχή των στρατιωτικών ή μισθωμένων από το στρατό μεταφορικών μέσων των κρατών μελών ή/και των άλλων ικανοτήτων για ανθρωπιστικές δράσεις που σώζουν ζωές θα πρέπει να παρέχονται δωρεάν στα πληγόμενα κράτη ή στον δικαιούχο ανθρωπιστικό φορέα. Η ΕΕ συνιστά στους ανθρωπιστικούς και στρατιωτικούς φορείς να καταβάλλουν μεγαλύτερες προσπάθειες αλληλοσυνεννόησης και σεβασμού των καθηκόντων και του ρόλου αλλήλων και να συνεννοούνται στενά όσον αφορά πιθανές μεθοδεύσεις της αντιμετώπισης καταστροφών. Για τον σκοπό αυτόν, η ΕΕ έχει δεσμευθεί να αποστέλλει τους απαραίτητους και αρμόδιους πολιτικοστρατιωτικούς αξιωματικούς συνδέσμους για να μεσολαβούν και να συμμετέχουν ενεργά στον πολιτικοστρατιωτικό συντονισμό.

4. Διεθνής ανθρωπιστική δράση

66. Η ανθρωπιστική δράση αποτελεί συλλογική ευθύνη σε διεθνές επίπεδο, η οποία ενδιαφέρει διάφορες οργανώσεις, κυβερνήσεις, τοπικές κοινωνίες και άτομα. Για την ΕΕ, η παροχή στήριξης για την ανάπτυξη της συλλογικής και παγκόσμιας ικανότητας αντιμετώπισης ανθρωπιστικών κρίσεων συνιστά θεμελιώδη παράμετρο της προσέγγισής μας. Η ΕΕ δεσμεύεται να μην επικαλύπτει υφιστάμενους διεθνείς μηχανισμούς.

⁽¹⁾ Γενικό πλαίσιο χρήσης των στρατιωτικών ή μισθωμένων από το στρατό μεταφορικών μέσων των κρατών μελών και των συντονιστικών μέσων ΕΠΑΑ προς υποστήριξη της ενωσιακής αντιμετώπισης καταστροφών (έγγρ. 8976/06).

⁽²⁾ Στρατιωτική υποστήριξη της ενωσιακής αντιμετώπισης καταστροφών — προσδιορισμός και συντονισμός των διαθέσιμων πόρων και δυνατοτήτων (έγγρ. 9462/3/06 REV 3 και έγγρ. 14540/06 + COR 1).

67. Οι διεθνείς προσπάθειες για εξασφάλιση της κατάλληλης καθολικής ανθρωπιστικής αντίδρασης έχουν ενισχυθεί τα τελευταία χρόνια με τις μεταρρυθμίσεις του ΟΗΕ στο ανθρωπιστικό σύστημα σε συνεργασία με άλλους φορείς και χορηγούς. Η ΕΕ επαναλαμβάνει ότι υποστηρίζει ανεπιφύλακτα τη μεταρρύθμιση του ανθρωπιστικού συστήματος με σκοπό την καλύτερη ανταπόκριση προς τους έχοντες ανάγκη.
68. Μια σημαντική πρόκληση που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι η αύξηση του συνολικού όγκου χρηματοδότησης για ανθρωπιστικές δράσεις ούτως ώστε να ικανοποιούνται οι συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες. Η ΕΕ συμφωνεί ότι θα πρέπει να ενισχυθεί η δυνατότητα πρόγνωσης και η ευελιξία της ανθρωπιστικής χρηματοδότησης, τόσο μέσω πολυμερών όσο και μέσω απευθείας (διμερών) μηχανισμών, ο καθένας από τους οποίους έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα. Για τον σκοπό αυτόν, έχουν συσταθεί νέα χρηματοδοτικά μέσα, και συγκεκριμένα το Κεντρικό Ταμείο για Επείγουσες Ανάγκες (CERF) του ΟΗΕ και τα Κοινά Ανθρωπιστικά Κονδύλια⁽¹⁾. Η ΕΕ υποδέχεται με χαρά αυτούς τους νέους μηχανισμούς ως χρήσιμο συμπλήρωμα της πλειάδας των υπάρχοντων χρηματοδοτικών μέσων. Η ΕΕ υπενθυμίζει ότι οι συνεισφορές στο CERF θα έρχονται επιπλέον των τρεχουσών δεσμεύσεων⁽²⁾ και δεν θα πρέπει να αφαιρούνται από τη διαθέσιμη απευθείας χρηματοδοτική στήριξη για άλλες ανθρωπιστικές επιχειρήσεις και για το πλήρες φάσμα των εταιρών εκτέλεσης.
69. Η ΕΕ συμφωνεί με την προσοχή που δίνει ο ΟΗΕ στις «υποχρηματοδοτούμενες» κρίσεις μέσω μιας συγκεκριμένης συνιστώσας του CERF που αποβλέπει στη διοχέτευση πρόσθετων πόρων στις κρίσεις αυτές, και δη σε όσες αντιστοιχεί προς «Λησμονημένες Κρίσεις»⁽³⁾, υπενθυμίζει δε ότι προέχει η χρηματοδότηση να γίνεται με διαφάνεια και επί τη βάση των αναγκών.
70. Άλλο βασικό σημείο προσοχής για τη βελτίωση της παγκόσμιας αντιμετώπισης ανθρωπιστικών κρίσεων συνιστά η προσπάθεια εξασφάλισης μεγαλύτερης συνοχής και συντονισμού των διαφόρων φορέων, καθώς και η σαφής ιεράρχηση προτεραιοτήτων και διαπίστωση κενών στην αντιμετώπιση με την εφαρμογή «συγκεντρωτικής προσέγγισης»⁽⁴⁾ και την ενίσχυση του συστήματος Συντονιστών Ανθρωπιστικών Υποθέσεων. Η ΕΕ υποστηρίζει ανεπιφύλακτα αυτές τις προσπάθειες, υπενθυμίζοντας ότι θα πρέπει να απευθύνονται σε όλους ανεξαιρέτως τους ανθρωπιστικούς φορείς και να υπηρετούν ως σκοπό την καλύτερη διοχέτευση της ανθρωπιστικής βοήθειας επί τόπου σε εκείνους που την χρειάζονται περισσότερο.
71. Εκτός από τις προσπάθειες εντός της ΕΕ με αντικείμενο την ανθρωπιστική βοήθεια, η ΕΕ αναγνωρίζει στο ακέραιο την ανάγκη ενίσχυσης της συνεργασίας με τρίτους σε θέματα
- χρηστής χορηγίας και αποτελεσματικής αντιμετώπισης και προώθησης ανθρωπιστικών θεμάτων. Η ΕΕ βεβαιώνει και πάλι ότι θεμέλιο των προσπαθειών της θα είναι οι ευρύτερες διεθνείς μεθοδεύσεις, με το ΟCHA/ΟΗΕ στον κεντρικό συντονιστικό ρόλο. Το ψήφισμα 46/182 της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ παραμένει ιθύνον σημείο αναφοράς εν προκειμένω.
72. Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι η συμβολή της ως Ένωσης παραδοσιακών (κυβερνητικών) χορηγών ανθρωπιστικής βοήθειας αντιπροσωπεύει μικρό μόνο μέρος της οικουμενικής αλληλεγγύης και ανθρωπιάς που τόσο συχνά εκφράζεται με χορηγίες ιδιωτών και με τη στήριξη των πληττομένων από την ευρύτερη οικογένεια ή ομάδα τους. Η διεύρυνση της βάσης κυβερνητικών χορηγών θα συντελέσει σημαντικά στην ικανοποίηση των αυξανόμενων ανθρωπιστικών αναγκών. Όλες οι μορφές ανθρωπιστικής βοήθειας θα πρέπει να παρέχονται σύμφωνα με ανθρωπιστικά κριτήρια. Για να εξασφαλιστεί ότι οι πόροι αντιστοιχούν προς τις ανάγκες και για να ενισχυθούν η υπευθυνότητα και λογοδοσία, όλοι οι χορηγοί θα πρέπει να κοινοποιούν τις χορηγίες τους προς την Υπηρεσία χρηματοδοτικής παρακολούθησης (Financial Tracking Service) που διαχειρίζεται το ΟCHA/ΟΗΕ. Θα μπορούσαν να αναζητηθούν επωφελώς τρόποι για την πληρέστερη καταγραφή στο σύστημα αυτό των πηγών χρηματοδότησης που δεν διοχετεύεται μέσω κυβερνήσεων, ούτως ώστε να διατηρείται ακριβής εικόνα της συνολικής ανθρωπιστικής αντίδρασης.
73. Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να συνεργάζεται στενά με άλλους σημαντικούς χορηγούς επίσημης ανθρωπιστικής βοήθειας, στα πλαίσια της πρωτοβουλίας Χρηστής Ανθρωπιστικής Χορηγίας, αλλά και μέσω του ευρέος φάσματος επαφών μεταξύ χορηγών σε διμερή και πολυμερή πλαίσια. Η ΕΕ θα ενθαρρύνει επίσης κοινές και διμερείς προσπάθειες για διεύρυνση της βάσης χορηγών πέραν των παραδοσιακών της ορίων.
74. Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι βασικό στοιχείο που σώζει ζωές —ιδίως κατά την αιφνίδια επέλευση φυσικών καταστροφών— είναι οι τοπικές ικανότητες. Ως εκ τούτου θα ενθαρρύνει τις προσπάθειες της για δημιουργία περισσότερων τοπικών ικανοτήτων, στη διάθεση εκείνων που είναι αρμοδιότεροι να ανταδράσουν όταν χτυπήσει η καταστροφή.
5. Συνέχεια και αλληλουχία της βοήθειας
- 5.1. Περιορισμός των κινδύνων και της έκθεσης σε αυτούς μέσω ενισχυμένης ετοιμότητας
75. Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι ο περιορισμός των κινδύνων και της έκθεσης σε αυτούς μέσω ενισχυμένης ετοιμότητας έχει ζωτική σημασία για τη διάσωση της ζωής, ιδίως σε ζώνες ευπρόσβλητες από φυσικές καταστροφές και κλιματικές μεταβολές.

(1) Κοινό απόθεμα κονδυλίων ανά χώρα, το οποίο είναι διαθέσιμο για τους εταίρους εκτέλεσης και το οποίο διαχειρίζεται ο μόνιμος συντονιστής/συντονιστής ανθρωπιστικών υποθέσεων του ΟΗΕ.

(2) Ψήφισμα 60/124 της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, της 15ης Δεκεμβρίου 2005.

(3) Ανθρωπιστικές κρίσεις οι οποίες, σύμφωνα με την Αξιολόγηση Λησμονημένων Κρίσεων της Επιτροπής (ΓΔ ECHO), χαρακτηρίζονται από περιορισμένη ανταπόκριση δωρητών, γενική έλλειψη χρηματοδότησης και χαμηλό επίπεδο προσοχής των μέσων ενημέρωσης.

(4) Μόνιμη διυπηρεσιακή επιτροπή, «Guidance Note on using the cluster approach to strengthen humanitarian response», 23 Νοεμβρίου 2006. Η συγκεντρωτική προσέγγιση λειτουργεί σε δύο επίπεδα. Στο τοπικό επίπεδο, η συγκεντρωτική προσέγγιση ενισχύει την ικανότητα συντονισμού και ανταπόκρισης με την κινητοποίηση ομάδων ανθρωπιστικών οργανισμών και φορέων προκειμένου να ανταποκριθούν σε συγκεκριμένους τομείς δραστηριοτήτων, κάθε δε ομάδα έχει σαφή και υπεύθυνη ηγεσία.

Η ΕΕ έχει δεσμευθεί να προωθήσει τον περιορισμό των κινδύνων καταστροφής και την ετοιμότητα ενώπιον καταστροφών στις αναπτυσσόμενες χώρες με συγκροτημένη και συντονισμένη δράση σε τοπικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Τούτου ένεκα η ΕΕ θα στηρίξει τις διεθνείς προσπάθειες που εγγράφονται στο πλαίσιο δράσης του Hyogo και τον συντονιστικό ρόλο της Διεθνούς Στρατηγικής για τη Μείωση των Καταστροφών, ούτως ώστε να αυξηθεί η ικανότητα αντιμετώπισης σε όλα τα επίπεδα μέσω στρατηγικού σχεδιασμού και δράσης.

76. Η ΕΕ θα καθιερώσει μια συνολική προσέγγιση ενωσιακής πολιτικής για να στηρίξει τη δράση σε αυτόν τον τομέα, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις χώρες που προσβάλλονται ευκολότερα από καταστροφές και στις περιοχές με τις πιο ευάλωτες ομάδες πληθυσμού. Η ΕΕ θα στηρίξει τις δραστηριότητες για την ετοιμότητα των τοπικών κοινωνιών στα πλαίσια ανθρωπιστικών επιχειρήσεων και θα εντάξει την μείωση του κινδύνου καταστροφής στην αναπτυξιακή της πολιτική, με βάση την αυτεξουσιότητα και τις εθνικές στρατηγικές των χωρών που είναι ευάλωτες σε καταστροφές ⁽¹⁾ ⁽²⁾.

5.2. Μεταβατική φάση και έγκαιρη ανάκαμψη και εξασφαλισμένη σύνδεση με την αναπτυξιακή βοήθεια

77. Η ανάκαμψη και η ανασυγκρότηση την επαύριον μιας καταστροφής συνιστά μείζον εγχείρημα, το οποίο απαιτεί διαρθρωτική και αναπτυξιακή δράση πέραν της άμεσης και επείγουσας βοήθειας. Προέχει λοιπόν να ληφθεί μέριμνα για την καλύτερη συνέργεια των ανθρωπιστικών, αναπτυξιακών και λοιπών μέσων της βοήθειας, ιδίως σε καταστάσεις αστάθειας και όταν οι κοινωνίες προσπαθούν να αναλάβουν από τις επιπτώσεις μιας κρίσης. Η επίτευξη καλύτερης διασύνδεσης μεταξύ αρωγής, αποκατάστασης και ανάπτυξης (LRRD) απαιτεί από τους ανθρωπιστικούς και αναπτυξιακούς φορείς να συντονίζονται από τα πρώτα στάδια της αντιμετώπισης κρίσεων και να ενεργούν εκ παραλλήλου, προκειμένου να εξασφαλιστεί μια ομαλή μεταβατική φάση, πράγμα που καθιστά απαραίτητη την αμοιβαία γνώση των διαφορετικών διαδικασιών, μέσων και προσεγγίσεων όλων των φορέων της βοήθειας, επίσης δε ευέλικτες και καινοτόμες στρατηγικές μετάβασης. Σε διεθνές επίπεδο, η τομεακή ομάδα έγκαιρης αποκατάστασης (early recovery cluster) επιδιώκει συγκεκριμένα να επιτύχει τη σύνδεση μεταξύ αρωγής και αναπτυξιακής βοήθειας στα πρώιμα στάδια της αντιμετώπισης καταστροφών.

78. Η ΕΕ θα συνεργαστεί με άλλους για την προώθηση πρακτικών μεθοδεύσεων της LRRD. Οι μεθοδεύσεις αυτές θα πρέπει να βασίζονται σε εμπειρίες και διδάγματα και να επιδιώκουν την καλύτερη συνεργασία μεταξύ ανθρωπιστικών και αναπτυξιακών οργανισμών και άλλων φορέων, και της διεθνούς επίσης κοινότητας, ιδίως επιτοπίως και σε καταστάσεις αστάθειας ή σε πολύπλοκες καταστάσεις ανάγκης. Σε μεταβατικές συνθήκες, υπάρχει πάντοτε η ανάγκη να εξασφαλιστεί η

συνέργια μεταξύ ανθρωπιστικής βοήθειας και αναπτυξιακής βοήθειας, με παράλληλο σεβασμό των οικείων στόχων, αρχών και προσεγγίσεων.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ — ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

79. Η κοινοτική πολιτική στο πεδίο της ανθρωπιστικής βοήθειας διέπεται από τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/96 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 1996 ⁽³⁾, ο οποίος ορίζει τους βασικούς στόχους της κοινοτικής ανθρωπιστικής βοήθειας προς τις τρίτες χώρες.
80. Για τη διοχέτευση της ανθρωπιστικής βοήθειας η Κοινότητα θα εφαρμόζει τις κοινές αρχές και ορθές πρακτικές που περιγράφονται στο πρώτο μέρος εντός του οριζόμενου κοινού πλαισίου.

1. Συγκριτικό πλεονέκτημα

81. Η Κοινότητα διακρίνεται για το συγκριτικό της πλεονέκτημα και την πρόσθετη αξία, που καθιστούν δυνατή τη συμπλήρωση των διμερών πολιτικών των κρατών μελών και άλλων ανθρωπιστικών χορηγών.
82. Η Επιτροπή παρέχει για λογαριασμό της Κοινότητας πρόσθετη αξία μέσω των εξής ρόλων της:
83. Πρώτον, με την παγκόσμια παρουσία της. Η υλοποίηση της κοινοτικής ανθρωπιστικής βοήθειας υποβοηθείται από ένα δίκτυο τοπικών εμπειρογνομένων σε ολόκληρο τον κόσμο, οι οποίοι εργάζονται με βάση τοπικά γραφεία και γραφεία περιφερειακής στήριξης. Αυτό καθιστά την Κοινότητα έναν από τους ολίγιστους χορηγούς με εκτεταμένη επιτοπία παρουσία εμπειρογνομένων του ανθρωπιστικού τομέα. Εκτός αυτού, η Επιτροπή μπορεί να βασίζεται στη βοήθεια του εκτεταμένου δικτύου αντιπροσωπειών της, πράγμα που επιτρέπει στην Κοινότητα να επιτελεί αποτελεσματικά το καθήκον χορήγησης της βοήθειας με βάση την παρουσία, την ειδική γνώση (ιδίως στην εκτίμηση αναγκών), και την αμεσότητα της αντίδρασης, να στηρίζει δε ενεργά τους εταίρους επί τόπου για τη βελτίωση της συνολικής ανθρωπιστικής αντίδρασης. Πέραν αυτού, η Κοινότητα έχει την ικανότητα να συμπληρώνει εάν χρειαστεί δίχως καθυστερήσεις τις διμερείς συνεισφορές των κρατών μελών για την αντιμετώπιση κρίσεων.
84. Δεύτερον, με την υποβοήθηση των κρατών μελών και την εξασφάλιση συνοχής των κοινοτικών πολιτικών, ιδιαίτερα στα κομβικά σημεία μεταξύ των κοινοτικών πολιτικών στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας, της ανάπτυξης, της επισιτιστικής ασφάλειας, της δημόσιας υγείας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συν τοις άλλοις με διασύνδεση της αρωγής, αποκατάστασης και ανάπτυξης (LRRD), με τη μείωση των κινδύνων καταστροφής και τις στρατηγικές ετοιμότητας.

⁽¹⁾ Η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη, παράγραφος 21.

⁽²⁾ Σε αυτή τη συνάρτηση, η ΕΕ καταγράφει με θετικό πνεύμα τις «αρχές για την καλύτερη ανοικοδόμηση» που εκτίθενται στο έγγραφο «Key propositions for building back better» — a report by the UN Secretary General's Special Envoy for Tsunami recovery, William J. Clinton (Δεκέμβριος 2006).

⁽³⁾ ΕΕ L 163 της 2.7.1996, σ. 1.

85. Τρίτον, με την προώθηση καλών ανθρωπιστικών πρακτικών. Όλα αυτά τα χρόνια η Κοινότητα έχει επιτύχει υψηλό βαθμό αναγνώρισης ως χορηγός αναφοράς και σημαντικός πάροχος ανθρωπιστικής βοήθειας. Η Κοινότητα είναι πρωτοπόρος στη μέριμνα για το να κατανέμεται η ανθρωπιστική βοήθεια βάσει των αναγκών και να μην παραβλέπεται καμία ανθρωπιστική κρίση στα πλαίσια της διεθνούς ανθρωπιστικής αντίδρασης. Η Κοινότητα βρίσκεται επίσης στη μοναδική θέση να μπορεί να παρακινεί άλλους χορηγούς ανθρωπιστικής βοήθειας να εφαρμόζουν αποτελεσματικές και βασισμένες σε αρχές στρατηγικές ανθρωπιστικής βοήθειας.
86. Τέταρτον, συχνά η Κοινότητα έχει συγκριτικό όφελος διότι είναι σε θέση να παρεμβαίνει με μεγαλύτερη ευελιξία σε πολιτικά ακανθώδεις καταστάσεις.
87. Πέμπτον, με την παιδεία του συντονισμού. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να προωθεί το στενό συντονισμό μεταξύ των ιδίων της δραστηριοτήτων και των δραστηριοτήτων των κρατών μελών, τόσο σε επίπεδο λήψης αποφάσεων όσο και επιτοπίως. Η Επιτροπή θα βοηθά επίσης στο συντονισμό με άλλους χορηγούς και θα συνεργάζεται με τον μηχανισμό του ΟΗΕ για να εξασφαλίζεται ο στρατηγικός συντονισμός σε συγκεκριμένες αντιμετώπισεις κρίσεων αλλά και σε ζητήματα πολιτικής σε επιτελικό επίπεδο και επιτοπίως.
- 2. Πρακτική εφαρμογή της χρηστής χορηγίας**
88. Όσον αφορά την εκτίμηση αναγκών, η Επιτροπή έχει εκπονήσει συγκεκριμένη μεθοδολογία για να αναλύονται τα εν γένει τρωτά σημεία και ο βαθμός της κρίσης σε συγκριτικό επίπεδο χωρών και σε ετήσια βάση — αυτό είναι η λεγόμενη «συνολική εκτίμηση αναγκών». Η μεθοδολογία αυτή έχει δημοσιοποιηθεί και διαδοθεί ευρέως ως «ορθή πρακτική» στο πλαίσιο της «χρηστής χορηγίας» (GDH). Η προσέγγιση αυτή πλαισιώνει την κοινοτική στρατηγική για τον ετήσιο προγραμματισμό της ανθρωπιστικής βοήθειας. Πραγματοποιούνται λεπτομερείς εκτιμήσεις αναγκών που διαμορφώνουν συγκεκριμένη αντιμετώπιση κρίσεων με βάση πολύτιμη επιχειρησιακή εμπειρία και σε στενή συνεργασία με τους εκτελεστικούς εταίρους.
89. Για να εξασφαλιστεί μια αμερόληπτη προσέγγιση που να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στις κρίσεις που έχουν παραμεληθεί στο πλαίσιο της συνολικής ανθρωπιστικής αντίδρασης, η Επιτροπή εφαρμόζει μια ιδιαίτερη μέθοδο στον εντοπισμό «λησμονημένων κρίσεων» και στην εξασφάλιση της δέουσας χρηματοδότησης.
90. Μέσω της χρηματοδότησής της για την ετοιμότητα ενώπιον καταστροφών, καθώς και μέσω του προγράμματος DIPECHO που χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό ανθρωπιστικής βοήθειας, η Επιτροπή έχει αποκτήσει αξιολογή πρακτική εμπειρία στην ετοιμότητα ενώπιον καταστροφών, όπου το βάρος πέφτει στις δραστηριότητες κοινοτικής βάσης όπως: ευαισθητοποίηση, ασκήσεις έκτακτης ανάγκης, τοπικά συστήματα έκτακτης προειδοποίησης, κατάρτιση και εκπαίδευση. Οι δραστηριότητες αυτές συντελούν στο μετριασμό των επιπτώσεων μιας καταστροφής στους ευάλωτους πληθυσμούς. Αυτή η κοινοτικής βάσης ετοιμότητα ενώπιον καταστροφών θα πρέπει να συνεχιστεί μαζί με νέες προσπάθειες για να ενταχθεί ο περιορισμός του κινδύνου καταστροφής ως παράμετρος στην πιο μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή βοήθεια.
91. Η Επιτροπή θα διατηρήσει ποιοτικά υψηλή αντίδραση και την ικανότητα να αντιδρά γρήγορα. Για τον συγκεκριμένο σκοπό, θα ήταν χρήσιμο να ενισχύσει την ετοιμότητά της με την προοπτική κρίσεων, καθώς και τις περιπτώσιακές εκτιμήσεις και αναλύσεις ικανοτήτων αντιμετώπισης και τις ρυθμίσεις παρατεταμένης ετοιμότητας, αξιοποιώντας ειδικότερα την εκτεταμένη πείρα και παρουσία της Επιτροπής στο ανθρωπιστικό πεδίο (εμπειρογνώμονες ECHO και περιφερειακά γραφεία στήριξης). Οι ρυθμίσεις της Επιτροπής θα εξακολουθήσουν να παρέχουν προστιθέμενη αξία και θα πρέπει να συνδυάζονται με τις ρυθμίσεις των κρατών μελών και των εκτελεστικών εταίρων (συμπεριλαμβανομένων των ομάδων του ΟΗΕ για την αξιολόγηση και τον συντονισμό σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών).
92. Η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με τις ανθρωπιστικές οργανώσεις — και ιδίως με τις υπηρεσίες αρωγής του ΟΗΕ, το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού/της Ερυθράς Ημισελήνου και τις ΜΚΟ που είναι οι αρμοδιότερες για να διοχετεύουν επί τόπου την ανθρωπιστική βοήθεια. Στις συμφωνίες που διέπουν τις σχέσεις με τις οργανώσεις αυτές, η εταιρική σχέση αποτελεί μια σταθερά εμπεδωμένη παράμετρο.
93. Όσον αφορά τους μηχανισμούς πολιτικής άμυνας και αντιμετώπισης κρίσεων, η Κοινότητα θα πρέπει να μεριμνά για την ανεξαρτησία της ανθρωπιστικής δράσης από άλλους στόχους, φερ' ειπείν πολιτικούς και στρατιωτικούς.
94. Η απόδοση λογαριασμών για τον κοινοτικό προϋπολογισμό είναι αυστηρή σε επίπεδο ΕΕ. Κανένας σημαντικός χορηγός δεν διαθέτει επί του παρόντος τόσο σχολαστικές προδιαγραφές υποβολής εκθέσεων και διαδικασίες για την ανθρωπιστική βοήθεια που διαχειρίζεται η Επιτροπή. Υπάρχει σαφής απαίτηση λογοδοσίας προς τον Ευρωπαίο πολίτη, η οποία παρακολουθείται προσεκτικά από τα θεσμικά όργανα και γίνεται φανερή από το γεγονός ότι οι χρηματοδοτικές αποφάσεις δημοσιοποιούνται. Η Κοινότητα υπόσχεται να συνεχίσει τις προσπάθειες εξορθολογισμού και απλούστευσης των διαδικασιών της στο θέμα της ανθρωπιστικής βοήθειας, ούτως ώστε να ελαττωθεί ο διοικητικός φόρτος των εκτελεστικών οργανισμών στο πλαίσιο των ισχυόντων κανόνων. Η εναρμόνιση της υποβολής εκθέσεων από την Κοινότητα στον ανθρωπιστικό τομέα θα υλοποιηθεί τηρουμένων των ισχυουσών διατάξεων περί δημοσιονομικής ευθύνης και ελέγχου.
95. Για να κατοχυρωθεί και να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και η συνοχή των συστημάτων ανθρωπιστικής βοήθειας της Κοινότητας και των κρατών μελών, η Επιτροπή χειρίζεται το «σύστημα 14 σημείων» βάσει του οποίου τα κράτη μέλη υποβάλλουν τις εισηγήσεις τους στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας. Αυτός ο τρόπος υποβολής εκθέσεων εναρμονίζεται και διαβιβάζεται στην υπηρεσία χρηματοδοτικής παρακολούθησης του ΟCHA, συμβάλλοντας έτσι στην γενική ποιότητα των εκθέσεων στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας.

96. Τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προτρέπουν την Επιτροπή να εφαρμόσει εμπράκτως τη «χρηστή χορηγία» και να προσπαθήσει να εξετάσει προσεκτικά την επάρκεια των κονδυλίων του προϋπολογισμού για την ανθρωπιστική βοήθεια βάσει των μελλοντικών δημοσιονομικών προοπτικών.

97. Πιο συγκεκριμένα, η Κοινότητα θα επιδιώξει μεσοπρόθεσμα:

- να ενισχύσει τον ρόλο της στην προώθηση ανθρωπιστικών θεμάτων,
- να εντείνει τις προσπάθειες για την προβολή των ανθρωπιστικών αρχών και παραμέτρων στα πλαίσια των εργασιών των θεσμικών οργάνων της ΕΕ,
- να ενεργήσει ως κινητήρια δύναμη, ιδίως εντός της ΕΕ, για την προώθηση μιας καλосυντονισμένης προσέγγισης περί «βέλτιστης πρακτικής» στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας,
- να βοηθήσει τα κράτη μέλη στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας μέσω αμοιβαίας μετάδοσης της συσσωρευμένης πείρας και μέσω παροχής ειδικών συμβουλών (π.χ. για διαδικασίες και εταίρους) αναλόγως των περιπτώσεων, προσέχοντας ιδιαίτερα να ενθαρρύνει τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στα νεοπροσχωρήσαντα κράτη μέλη,
- να συνεργαστεί με άλλους, όπως ο ΟΗΕ, το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού/της Ερυθράς Ημισελήνου και τις ανθρωπιστικές ΜΚΟ, για την εξασφάλιση καλύτερης ανάλυσης αναγκών και τον εντοπισμό υφισταμένων κενών αντιμετώπισης,
- να προωθήσει τη συστηματικότερη αλληλοκοινοποίηση στρατηγικών, εκτιμήσεων αναγκών και αναλύσεων γενικότερου πλαισίου, ώστε να βελτιωθεί η συλλογική επίδοση στην καλύτερη διοχέτευση της βοήθειας,
- να προωθήσει, σε συγκεκριμένους τομείς πολιτικής (π.χ. παιδιά σε καταστάσεις ανάγκης, επισιτιστική βοήθεια, υγεία), τομεακές πολιτικές πρόσθετης αξίας βασισμένες σε διεθνείς βέλτιστες πρακτικές,
- να ενισχύσει το συντονισμό με άλλες πολιτικές και μέσα (LRRD, μέσα σταθεροποίησης και πολιτικής προστασίας),
- να βελτιώσει περισσότερο την ικανότητά της να αντιδρά με ταχύτητα και ευελιξία σε περιπτώσεις αιφνίδιας καταστροφής,
- να εξετάσει προσεκτικότερα το θέμα των μεταφορών και της υλικοτεχνικής υποδομής καθώς και της ετοιμότητας εν όψει καταστροφής, καθώς και την ετοιμότητα των αποθεμάτων,
- να συνεχίσει τη συνεργασία με τους εταίρους για την εξασφάλιση της ποιότητας και της υπευθυνότητας στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας, συντελώντας παράλ-

ληλα στην ευελιξία και ταχύτητα της αντίδρασης όπου χρειάζεται,

- να συνεχίσει τον εξορθολογισμό και την απλούστευση των διοικητικών της ρυθμίσεων ούτως ώστε να συσφιχθεί η συνεργασία με τους εταίρους και να βελτιωθεί η επιτόπια αποτελεσματικότητα,
- να μεριμνήσει για συγκροτημένη κατανόηση και εφαρμογή των διεθνών συμφωνημένων προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών στη διοχέτευση της βοήθειας, συμπληρώνοντας τις κατευθυντήριες αυτές γραμμές σε περίπτωση που διαπιστωθούν κενά με προσεγγίσεις «επί μέτρω»,
- να συστηματοποιήσει την αποκόμιση διδαγμάτων από την αντίδραση σε κρίσεις και επίσης να διατηρήσει το σύνθετο πρόγραμμα εξωτερικής αξιολόγησης και ελέγχου, συντελώντας έτσι στο να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων παροχής βοήθειας που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα,
- να γνωστοποιήσει τον αντίκτυπο και τη σημασία της κοινοτικής ανθρωπιστικής βοήθειας προς το ευρωπαϊκό κοινό για να εξασφαλιστεί μεγάλος βαθμός υποστήριξης από τους πολίτες.

98. Η Κοινότητα επιζητεί συνεπώς να προσθέσει αξία εφαρμόζοντας η ίδια εμπράκτως τη χρηστή χορηγία και την στενή εταιρική σχέση και ταυτόχρονα προτρέποντας άλλους να την μιμηθούν, προωθώντας ποιοτικές αντιμετωπίσεις βάσει αναγκών οι οποίες έχουν αφομοιώσει τα διδάγματα από παρελθούσες κρίσεις και προσπαθώντας αδιαλείπτως να βελτιώσει την επίδοση και τον επαγγελματισμό στη διοχέτευση της βοήθειας.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ — ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

99. Εγκρίνοντας την παρούσα δήλωση, το Συμβούλιο και οι Αντιπρόσωποι των Κυβερνήσεων των Κρατών Μελών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεσμεύονται να εργαστούν για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ.
100. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υποβάλει σχέδιο δράσης για τρόπους υλοποίησης της παρούσας δήλωσης στην πράξη, σε στενή συνεννόηση με άλλους αρμόδιους φορείς και με τη δέουσα συνεκτίμηση των αντιστοίχων ρόλων και αρμοδιοτήτων όλων των ενεχομένων στην παροχή της ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ.
101. Η πρόοδος της ΕΕ στην υλοποίηση της παρούσας κοινής αντίληψης για την ανθρωπιστική βοήθεια θα πρέπει να συζητείται τακτικά στους κόλπους του Συμβουλίου και με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να επανεξεταστεί δε πέντε χρόνια μετά την υπογραφή της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Βασικές αρχές, πρότυπα και κριτήρια αξιολόγησης της ανθρωπιστικής βοήθειας

- Αρωγή και προστασία θα πρέπει να παρέχονται με βάση τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, των ανθρωπιστικών αξιών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως κατοχυρώνονται στο διεθνές δίκαιο. Κάτι τέτοιο απαιτεί να μην επηρεάζεται η παροχή βοήθειας από δεδομένα συμφέροντα, είτε αυτά είναι οικονομικά, είτε πολιτικά, πολιτιστικά ή θρησκευτικά. Η εκτίμηση των αναγκών οφείλει εν πάση περιπτώσει να συνιστά το θεμέλιο λίθο του ανθρωπιστικού προγράμματος, πράγμα που παραπέμπει στις αρχές της αμεροληψίας, της ουδετερότητας και της ανεξαρτησίας από κάθε πολιτική, οικονομική ή θρησκευτική υστεροβουλία, καθώς και από την εξωτερική πολιτική κυβερνήσεων ή ομάδων κυβερνήσεων (→ κριτήρια ΟΟΣΑ/EBA για τον αντίκτυπο, την κάλυψη και την αποτελεσματικότητα).
- Η έκτακτη αρωγή ποιότητας θα πρέπει να παρέχεται όσο το δυνατόν πλησιέστερα σε όσο το δυνατόν περισσότερους πληγέντες, όσο το δυνατόν ταχύτερα, αναλόγως των διαθέσιμων πόρων, πράγμα που απαιτεί την δημιουργία των κατάλληλων και χρονικά συνεπών ικανοτήτων ετοιμότητας και αντίδρασης σε καταστάσεις ανάγκης (→ κριτήρια ΟΟΣΑ/EBA για την εγκαρπότητα, την κάλυψη και την αποτελεσματικότητα).
- Οι διαχειριστές της βοήθειας θα πρέπει να λογοδοτούν για τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο που επιτυγχάνουν, και όχι μόνο για τον τρόπο διαχείρισης των πόρων. Θα πρέπει να είναι υπεύθυνοι έναντι των πληγέντων και των φορολογουμένων του χορηγού. Εργαλεία για την επίτευξη υπευθυνότητας και διαφάνειας συνιστούν ο επαγγελματικός σχεδιασμός, η παρακολούθηση, η αξιολόγηση και ο έλεγχος από αρμόδιους επαγγελματίες (→ κριτήρια ΟΟΣΑ/EBA για τον αντίκτυπο, τη βιωσιμότητα, την κάλυψη και την αποτελεσματικότητα).
- Όλοι οι πληγέντες θα πρέπει να αντιμετωπίζονται σαν σεβαστά και άξια ανθρώπινα όντα και όχι σαν αντικείμενα ανίκαννα να αυτοβοηθηθούν. Ο τρόπος παροχής της βοήθειας μπορεί να είναι εξίσου σημαντικός με την ίδια την βοήθεια. Οι πληγέντες πληθυσμοί θα πρέπει να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη ζωή τους. Η συμμετοχή είναι όχι μόνον οικουμενικό δικαίωμα αλλά και ορθή διαχειριστική πρακτική (→ κριτήρια ΟΟΣΑ/EBA για την καταλληλότητα και την αρμοδιότητα).
- Η βοήθεια θα πρέπει να παρέχεται με τρόπο που λαμβάνει υπόψη την πολυπλοκότητα και πολυμορφία των ανθρώπων τρωτών και να συμπεριλαμβάνει οριζόντια θέματα όπως το φύλο ή οι άμεσες και μεσοπρόθεσμες επιπτώσεις στο περιβάλλον. Οι ανάγκες των ανδρών δεν είναι οι ίδιες με τις ανάγκες των γυναικών, ούτε τα δικαιώματα και οι ανάγκες του παιδιού είναι τα ίδια με του εφήβου ή του ενήλικα. Παρομοίως, για συγκεκριμένες εθνοτικές ή θρησκευτικές ομάδες μπορεί να χρειάζονται ιδιαίτεροι τρόποι για να τις πλησιάσει κανείς και να λάβει υπόψη τα αισθήματα και τις ευαισθησίες τους, όσον αφορά π.χ. τον τύπο τροφής που τους παρέχεται (→ κριτήρια ΟΟΣΑ/EBA για την καταλληλότητα και την αρμοδιότητα).
- Ναι μεν η σωτηρία της ζωής και η συντήρηση αποτελούν την άμεση προτεραιότητα, η έκτακτη όμως αρωγή θα πρέπει να αποτελεί στέρεο θεμέλιο για πιο μακρόπνοη ανθρώπινη ανάπτυξη, η οποία εμπερικλείει την πολιτιστική και περιβαλλοντική ανάπτυξη. Χρειάζεται πιο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός και συντονισμός με τους χορηγούς αναπτυξιακής βοήθειας προκειμένου να διαμορφωθούν ολοκληρωμένα προγράμματα που θα συνδέουν τα προγράμματα έκτακτης ανάγκης με μεσοπρόθεσμα προγράμματα, ιδίως δε με προγράμματα αποκατάστασης, ανασυγκρότησης και ανάπτυξης, με στόχο την υποβοήθηση των πληθυσμών να ανασυγκροτηθούν και να ενισχύσουν τους παραδοσιακούς τους μηχανισμούς αντιμετώπισης (→ κριτήρια ΟΟΣΑ/EBA για τον αντίκτυπο, την ορθότητα, τη συνοχή και τη βιωσιμότητα).
- Η διαχείριση των πόρων για έκτακτες ανάγκες πρέπει να γίνεται με επαγγελματισμό και με τη δέουσα προσοχή στο συνολικό κόστος. Η ορθή πρακτική της διοίκησης και στήριξης του προσωπικού είναι βασική διαχειριστική λειτουργία, ενώ η ασφάλεια, η ευεξία, τα δικαιώματα, η αξιοπρέπεια και η αποτελεσματικότητα του προσωπικού συνιστούν προτεραιότητες (→ κριτήρια ΟΟΣΑ/EBA για τον λόγο κόστους-απόδοσης και την αποτελεσματικότητα).
- Η πιθανότητα ακούσιων επιβλαβών συνεπειών της ανθρωπιστικής αντίδρασης (π.χ. παράταση μιας σύγκρουσης) ή συνεπειών που υποθάλπουν την ανισότητα μεταξύ των δικαιούχων της βοήθειας θα πρέπει να εντοπίζονται από τα αρχικά στάδια του προγράμματος και να αποφεύγονται με την πρόβουλη λήψη κατάλληλων μέτρων (→ κριτήρια ΟΟΣΑ/EBA για την αποτελεσματικότητα, την καταλληλότητα, την αρμοδιότητα και τον αντίκτυπο).